

010000, Нұр-Сұлтан қ., Бейбітшілік к-сі, 11 үй
тел.: 55-66-31, 55-66-35, факс: 55-72-94

010000, г. Нур-Султан, ул. Бейбитшилик, 11
тел.: 55-66-31, 55-66-35 факс: 55-72-94

№
08.07.2021 № 4 ге

**Тұрақты комиссияның
2021 жылғы 8 шілдедегі
қаулысы**

**Нұр-Сұлтан қаласында
мектепке дейінгі тәрбие мен
білім беруді дамыту
перспективалары**

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының әлеуметтік-мәдени даму мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясы Нұр-Сұлтан қаласындағы мектепке дейінгі тәрбие мен білім беруді дамыту перспективалары туралы ақпаратты тыңдап және талқылап, жергілікті атқарушы орган осы бағытта нақты жұмыстар жүргізіп жатқанын атап өтті.

Елордада 52 307 бала контингентімен түрлі типтегі 419 мектепке дейінгі ұйым жұмыс істейді. Оның ішінде 100 мемлекеттік, 272 жекеменшік (оның ішінде 262-де мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған) балабақша, 44 шағын орталық, оның 2-уі жекеменшік, 3-еуі ведомстволық ұйымдар. 2020 жылмен салыстырғанда мектепке дейінгі ұйымдар желісі 42 балабақшаға ұлғайған.

Бүгінгі таңда балаларды мектепке дейінгі біліммен қамту 99% құрайды.

«INDIGO: Электрондық балабақша» электрондық жүйесінің деректері бойынша 0 жастан 6 жасқа дейін кезекте 62 405 бала тіркелген (1 жастан 6 жасқа дейін - 52 921; 3 жастан 6 жасқа дейін – 6 392 бала).

Елорданың қарқынды дамуы, бала туудың жоғары деңгейі және көші-қонның ұлғаюы мектепке дейінгі орындардың тапшылығы проблемасын толық көлемде шешуге мүмкіндік бермей отыр.

Барынша қамтуға қол жеткізу үшін 2021 жылы жекеменшік балабақшаларда 3 200 орындық мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру; тұрғын үй кешендерінің 1 қабатында 500 орындық мектепке дейінгі ұйымдардың 4 филиалын ашу; ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін 90 орындық арнайы балабақша ашу жоспарлануда.

Елордада 3 арнайы балабақша бар, 26 балабақшада түрлі бұзушылықтары бар балаларға арналған арнайы топтар жұмыс істейді. Оларда есту, сөйлеу, ақыл-ой кемістігі, Даун синдромы, тірек-қимыл аппаратының бұзылуы, аутистік спектрдің бұзылуы бар 1221 тәрбиеленушіге арналған 45 мектепке дейінгі ұйымдарда жалпы саны 300-ден астам баланы қамтитын инклюзивті білім беру топтары және 45-тен астам арнайы топтар

жұмыс істейді. 13 балабақша мен 6 шағын орталықта коррекциялық қолдау көрсету үшін 275 баланы қамтитын психологиялық-педагогикалық түзету кабинеттері ашық.

8 жекеменшік балабақшада 102 баланы қамтитын арнайы және инклюзивті топтар үшін мемлекеттік білім беру тапсырысы орналастырылған.

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға жағдай жасау мақсатында, Инклюзивті ортаны қалыптастыру жөніндегі 2020-2023 жылдарға арналған кешенді жұмыс жоспары бекітілген.

2020 жылы №22 балабақша мен Назарбаев Университеті мұғалімдерінің қатысуымен инклюзивті білім беруді зерделеу жөніндегі халықаралық жоба бастау алды. № 73, 81 балабақшалардың оқу-тәрбие процесіне ІВ РҮР халықаралық бағдарламасын енгізу бойынша жоба табысты іске асырылуда.

Жаңа оқу жылында елорданың мектепке дейінгі ұйымдарының педагогикалық ұжымдарының алдында үлкен міндет тұр - педагогикалық процесс - ойын қызметі («ойын арқылы оқыту») арқылы іске асырылатын мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жаңа моделін бейімдеу және енгізу.

Осыған байланысты мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың жаңа моделін енгізу үшін педагогтарды оқыту басталды.

Елордада 5 817 педагог жұмыс істейді, оның ішінде мемлекеттік мекемелерде – 3 562, жеке меншік мекемелерде – 2 255. «Педагог мәртебесі туралы» заң шеңберінде 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап білім беру ұйымдарының барлық педагогтерінің жалақысы 25%-ға ұлғайды (кейіннен 2023 жылға дейін қоса алғанда 25%-ға ұлғайта отырып). Мәселен, бүгінгі таңда тәрбиешінің орташа жалақысы 75 324 теңгені құрайды, 2023 жылға қарай ол 2 есеге артып, орта есеппен 126 000 теңгені құрайтын болады.

Ағымдағы оқу жылынан бастап мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтары жаңа форматтағы аттестаттау рәсіміне алғаш рет қатысты. Қазіргі уақытта тестілеу жүргізілуде, оң қорытынды болған жағдайда мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтері жалақысына 30-дан 50 пайызға дейін қосымша ақы алады.

Сонымен қатар, Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының әлеуметтік-мәдени даму мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясы бұл бағытта проблемалық мәселелер бар екенін атап өтті.

Мектепке дейінгі оқыту тұлғаны қалыптастыру, когнитивтік, психологиялық дағдылар, адами капиталды дамыту тұрғысынан адам дамуының маңызды кезеңі болып табылады. Сондықтан мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының қызметін бақылау және бағалау қажет. «Нұр-Сұлтан қаласының білім басқармасы» ММ (бұдан әрі - Білім басқармасы) ұсынған мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының саны туралы ақпарат күмән тудырады. Мәселен, Нұр-Сұлтан қаласының Білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету департаменті (бұдан әрі – Департамент) мектепалды даярлық сыныптары бар, бірақ мектепке дейінгі тәрбие мен

оқыту саласындағы қызметтің басталғаны туралы хабарламаған 34 мектепті анықтады. Сонымен қатар, тексеру барысында аталған мектептердің Жарғыларында мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту бағдарламасының іске асырылуы көрсетілмегені анықталды.

Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеудің ерекше маңыздылығын ескере отырып, оның жоғары сапасын қамтамасыз ету қажет. Алайда, педагогтардың 32,6%-да арнайы мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту білімі жоқ.

Бұдан басқа, мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу ұйымдары қызметінің Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына, осы саладағы білім беру жетістіктерін бағалауға сәйкестігі туралы деректер ұсынылмаған.

Ағымдағы жылдың бірінші жартыжылдығында Департаментке балабақшадан 11 ата-анадан шағым келіп түскен, алайда мораторийге байланысты 7 балабақшада жоспардан тыс тексерулер жүргізілмеген.

Нұр-Сұлтан қаласының Полиция департаменті мен Прокуратураның мәліметі бойынша ағымдағы жылдың қаңтар айынан әкімшіліктің заңсыз әрекеттеріне ата-аналардың шағымдары бойынша 7 іс келіп түскен.

Департаментпен мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру кезінде заңнаманы бұзуға қатысты Білім басқармасына тексеру жүргізілген. Тексеру қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29.01. № 122 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік тапсырысты орналастыру қағидаларын бұзу анықталған. Комиссия 47 жекеменшік мектепке дейінгі ұйымның конкурстық құжаттарын қарау кезінде, құжаттардың толық пакетін ұсынбаған екі балабақшада мемлекеттік тапсырыс бекітілген және бұл құжаттардың кейбірі қолдан жасалған.

Мемлекеттік балабақшаға орын бөлудің ашықтығын қамтамасыз етуде, балабақшаларды безендіруде бірыңғай тәсілдің болмауына қатысты проблемалар да бар.

Басқа балаларға қарағанда кезекке кейін тұрған балалардың балабақшадан орын алу фактілері орын алған. Сонымен қатар, балабақша қызметкерлерінің балалары балабақшаларға кезексіз қабылданады.

«INDIGO: Электрондық балабақша» электрондық жүйесінің (бұдан әрі – INDIGO жүйесі) қызметі бірқатар мәселелер туғызады. Көрсетілген жүйе арқылы мектепке дейінгі мекемелерді қаржыландырудың кешігуі байқалады. Сондай-ақ, мәслихат депутаттары INDIGO жүйесі жұмысының ашықтығы, балабақшадан орын алу кезегінің сақталмау себептері және орындарды «алып қалу» қажеттілігінің себептері туралы мәселелерді көтерді. Білім басқармасы елорданың мектепке дейінгі тәрбие мен білім беруді дамытуда жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы халықты уақтылы хабардар ету бойынша жұмысты тиісті түрде жүргізбейді. Қала тұрғындарының назарына екі жастан бастап балаларды балабақшаларға қабылдау туралы ақпарат жеткізілмеген.

Мектепке дейінгі мекемелер үшін белгілі бір деңгейді қалыптастыратын және ата-аналар үшін іздеуді жеңілдететін қауіпсіздік, оқу сапасы, тамақтану, басқа да факторлар бойынша балабақшалар рейтингінің жоқтығы анықталған.

Мектепке дейінгі мекемелердегі орын тапшылығы мәселесін жекеменшік балабақшалар ұсынатын қызметтердің сапасын арттырмай шешу мүмкін емес. Мемлекеттік тапсырысқа арналған бюджетті қалыптастыру кезінде шарттар жыл басынан жасалмайды, мерзімдер ауыстырылады, тиісінше қаржыландыру кідіреді.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының әлеуметтік-мәдени даму мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясы **ҚАУЛЫ ЕТТІ:**

1. Нұр-Сұлтан қаласында мектепке дейінгі тәрбие мен білім беруді дамыту перспективалары туралы ақпарат назарға алынсын.

2. Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігіне (Нұр-Сұлтан қаласы әкімінің әлеуметтік мәселелер жөніндегі орынбасары) ұсынылсын:

Нұр-Сұлтан қаласында жұмыс істейтін барлық мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру ұйымдарын анықтау жөнінде жұмыс жүргізу;

мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласындағы қызметтің басталғаны туралы хабарлама жібермеген тұлғалар мен ұйымдарды жауапкершілікке тарту жөнінде шаралар қабылдау;

мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру ұйымдары қызметінің Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкестігі туралы деректер ұсыну;

мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту саласындағы білім беру жетістіктеріне талдау және бағалау жүргізу;

мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру кезінде заңнаманың сақталуын бақылауды күшейту;

балабақшадан орын алмаған балаларға қарағанда кезекке кеші тұрған басқа балалардың балабақшадан орын алу себептері туралы жазбаша түсініктеме беру;

балабақша қызметкерлерінің балаларын қабылдау бойынша тізімдік талдау жүргізу және осы санатты мектепке дейінгі мекемелерге кезектен тыс қабылдау туралы заңды негіздемелерді түсіндіру;

INDIGO жүйесінің жұмыс істеу тәртібін талдау және оның жұмысын жақсарту жолдарын ұсыну;

балабақшаларда орындарды бөлу кезінде ашықтық тетігін жетілдіру;

мектепке дейінгі ұйымдарға ақы төлеудің кешіктірілуін жою мақсатында, азаматтық қызметшілерді тарту есебінен «Нұр-Сұлтан қаласының Білім басқармасы» ММ қызметкерлерінің штатын ұлғайту мүмкіндігін қарастыру;

Нұр-Сұлтан қаласында мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесін

жетілдіру жөнінде ұсыныстар беру;

елордадағы мектепке дейінгі тәрбие мен білім беруді дамыту, оның ішінде екі жастағы балаларды балабақшаларға қабылдау бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмысын күшейту;

жекеменшік балабақшаларда бейнебақылау камераларының орнатылуын бақылауды қамтамасыз ету және балабақшаларға тұрақты мониторинг жүргізу;

мектепке дейінгі мекемелердің жай-күйіне талдау дайындау (балабақшалардың жетіспеушілігі, олардың шамадан тыс жүктелуі, орналасқан жерін көрсете отырып, мектепке дейінгі мекемелерді ашу қажеттілігінің болжамдары);

мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру саласындағы қоғамдық және мемлекеттік ұйымдармен бірлесіп, елорданың мектепке дейінгі мекемелерінің рейтингін енгізу үшін критерийлерді әзірлеу, сондай-ақ жоғары рейтинг алатын мектепке дейінгі ұйымдарды ынталандыру шараларын әзірлеу;

«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы Заңына сәйкес әрбір жекеменшік балабақша тұрғысынан жалақыны ұлғайту туралы ақпарат беру;

мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру мекемелерінің қызметкерлері мен техникалық персоналын COVID-19-ға қарсы вакцинациялауды қамтамасыз ету;

мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру мекемелерінде дезинфекция режимінің сақталуына бақылауды күшейту;

мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру мекемелерінде карантиндік шектеу шараларының қатаң сақталуын қамтамасыз ету;

күрделі және ағымдағы жөндеу жұмыстарын жүргізе отырып, мектепке дейінгі тәрбие және білім беру мекемелерінің санитарлық-техникалық жағдайын қалпына келтіру жөнінде шаралар қабылдау.

4. Қалалық мәслихатқа бір ай мерзімде осы қаулының ұсынымдарының орындалуы жөнінде ақпарат беру қамтамасыз етілсін.

5. Осы қаулының орындалуын бақылау Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының әлеуметтік-мәдени даму мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясының мүшесі Л.М. Разбекова-Төлеухановаға жүктелсін.

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
әлеуметтік-мәдени даму мәселелері жөніндегі
тұрақты комиссиясының төрағасы**

А. Табулдина